

Betreft: Kort overzicht stand van zaken Verantwoording en controle VWS 2020

Tbv: Gesprek SG, FEZ, ADR d.d. 25 januari 2021

Aanpak volgens nota BR:

1. Begrotingsonrechtmatigheid;
2. Waaraan en hoe heeft VWS elke COVID-euro besteed?
3. Materiële onzekerheden en fouten in de onrechtmatigheid.

Ad 1. Helder: FEZ zal inzichtelijk maken wanneer Staten-Generaal zijn geïnformeerd en hoe begrotingsproces is verlopen. Dit is wat het is, hier is naast het opstellen van een verifieerbare tijdlijn geen bijzondere aanvullende inspanning nodig.

Ad 2. Zoals opgenomen in de BR notitie betreft dit ook de politieke en maatschappelijke verantwoording. VWS gaat voor de aan COVID bestede euro's uiteenzetten wat daarmee is gedaan, hetzij de verworven tegenprestatie (mondkapjes, tests, IC-capaciteit), hetzij het maatschappelijk doel dat daarmee gediend is (bijv. zorgbonus). Dit betekent dat voor de COVID-maatregelen per maatregel (zorgbonus, opschaling IC-capaciteit, Mediq, vaccins, et cetera) een fiche wordt opgesteld met antwoorden op de bovengenoemde vragen, waarbij de € 5.1.2b aan COVID-maatregelen wordt afgepeld).

Dit raakt niet alleen de rechtmatigheid, maar juist ook de getrouwe weergave van deze stromen en standen in de jaarrekening van VWS. Op dit moment zijn er nog grote uitdagingen op dit punt:

- Aansluiting tussen begroting en gerealiseerde verplichtingen en uitgaven
- Ontbreken van inzicht in betrouwbaarheid openstaande voorschotten
- Ontbreken van inzicht in volledigheid (garantie)verplichtingen
- Ontbreken van onderbouwingen van prestatieverklaringen
- Verschil van inzicht RIVM en VWS over verantwoording facturatie uitgevoerde testen

Het inzicht in de juiste verstrekking van voorschotten, gegeven garanties en prestatieverklaringen is nodig om een juist beeld te kunnen schetsen van hetgeen er met de gelden is gebeurd. De fiches die door VWS worden opgesteld zullen niet alleen op een hoog abstractieniveau inzicht moeten geven in de maatschappelijke doelstellingen, maar ook in het gevoerde financieel en materieel beheer op deze onderdelen opdat daarover in de BVP een inzichtelijke verantwoording kan worden afgelegd.

Om VWS te kunnen helpen deze punten op te lossen of in ieder geval beter inzicht te krijgen hebben wij bij herhaling aangeboden te helpen met de aansluitingen, mede op basis van onze daartoe zeer geschikte downloads; tot op heden heeft FEZ steeds gekozen om daar geen gebruik van te maken en de aansluitingen zelf proberen te maken; deze zijn op dit moment nog niet gereed en vormen de basis voor de door VWS te maken keuzes om informatie wel of niet aan te leveren voor controle. Ook geven wij FEZ zaken in overweging om nu op te (laten) pakken teneinde te voorkomen dat er aanvullende uitdagingen ontstaan voor 2021.

Om stappen te maken om inzicht te krijgen in de voorschotten en verplichtingen is informatie van diverse functionarissen binnen VWS nodig. Aangezien wij op basis van het BR besluit alleen mogen schakelen met FEZ en zelf geen mensen mogen benaderen binnen VWS of LCH/Mediq leidt dit in de praktijk tot vertragingen en ruis bij het opleveren van de informatie ten opzichte van de behoefte. Afgelopen week zijn er op dit laatste punt wel nadere acties ondernomen door FEZ.

Ad 3. Is conform voorgestelde aanpak primair de keuze van VWS om ofwel toereikende informatie op te leveren, dan wel te verantwoorden over de rechtmatigheid in de BVP.

ADR heeft een zogenaamd "Witte vlekken overzicht" opgesteld dat VWS kan helpen om de keuzes te maken, maar veel keuzes moeten nog worden gemaakt. Op dit overzicht staan ook diverse dossiers waar wij reeds medio 2020 om hebben gevraagd, maar waarvan door FEZ nog niet is geconcludeerd of hier voldoende informatie van is om op te leveren voor controle. Teneinde voor 15 maart de controle van deze dossiers te kunnen afronden hebben wij aangegeven de dossiers uiterlijk 31 januari te willen ontvangen. Die termijn is ook gesteld gezien de opleververplichting richting Financiën inzake concept Jaarverslag en Slotwet.